

Pozůstatky středověkého dvoudílného hrádku Šance

Senorady, okr. Brno venkov, Jihomoravský kraj

Pravděpodobně 14. až počátek 15. století

 0,05 km

Navigační bod: N 49°7'33.50",
E 16°14'26.72" (vstup z ulice).

↑ Výrazné terénní pozůstatky hrádku obklopené příkopem a valem. Foto A. Nechtová 2015

Přístup: Přibližně 400 m od autobusové zastávky v obci po žluté turistické značce k rozcestí a dále vpravo na konec zástavby. Zaparkovat je možné přímo u pozůstatků hrádku při okraji severozápadní části obce.

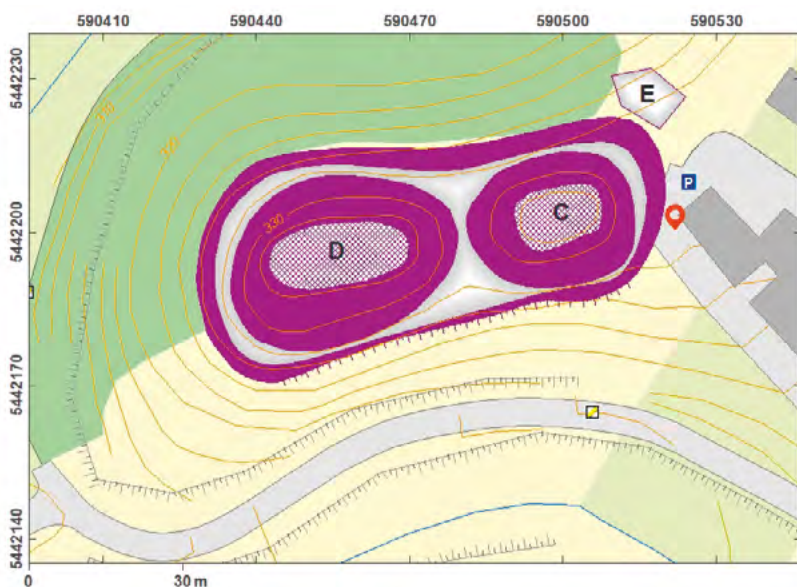
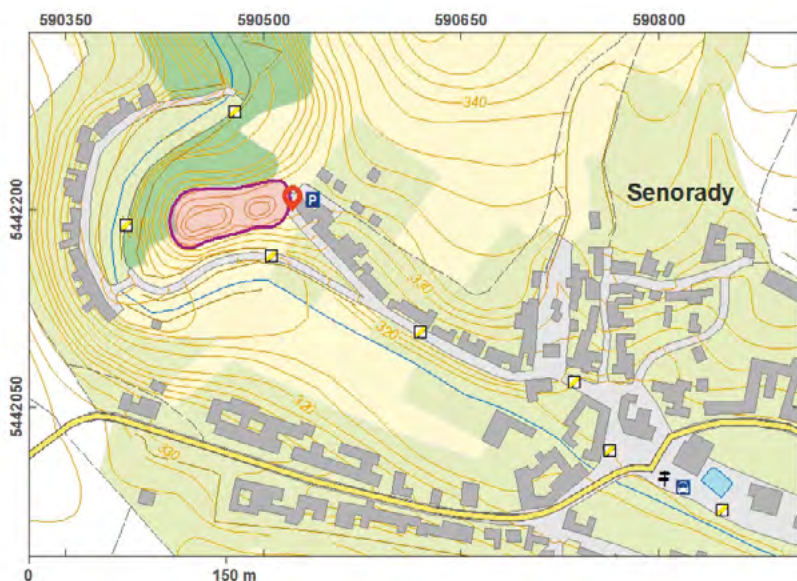
Význam: Doklad zachování plně archeologizovaného dvojdílného hrádku, jako výrazného krajinotvorného prvku přímo na okraji zástavby obce, doposud bez zřetelnějších vnějších zásahů do mohutných nemovitých relikтів.

Historie: Pozůstatky dvoudílného hrádku Šance jsou situovány na severozápadním okraji obce Senorady na ostrožně, která se prudce svažuje od obce směrem k meandru Senoradského potoka. Existence opevněného sídla se promítla do původního názvu vsi, která se jako Senohrady připomíná poprvé roku 1349. Hrádek je zmiňován v listinném materiálu k roku 1398 v souvislosti se sporem Jana Ptáčka z Pirkenštejna s Jindřichem starším z Lipé. V roce 1415 prodal Jan Ptáček ves a hrádek Hanušovi z Lipé, což je prozatím poslední známá zmínka o sídle, které pravděpodobně začátkem

15. století ztratilo smysl a zaniklo. V Senoradech prováděl řadu desetiletí *povrchové sběry a drobné výkopy místní zemědělec František Florian (1919–1999) – část jeho sbírky je dnes uložena v Západomoravském muzeu v Třebíči.

Popis: Hrádek se skládá ze dvou výrazně vystupujících kopcovitých částí. Oba pahorky jsou obklopeny zřetelně modelovaným příkopem (A), který je široký 4 až 9 metrů,

a *valem (B). Vrchní část menšího pahorku (C) ve východní části hrádku má téměř kruhový či čtvercový tvar s oblými rohy o průměru cca 15 až 16 metrů. Druhý, větší pahorek (D) v západní části hrádku má oválný tvar s osami přibližně 28 a 14 metrů, přičemž delší osa je situovaná téměř ve směru západ–východ. Je zároveň vyšší a vzdálený asi 23 metrů od prvního pahorku. Obě části hrádku jsou od sebe odděleny hlubokou depresí. Povrch obou pahorků je

↑ Letecký pohled na hrádek s dobře viditelným reliktem šijového příkopu. Foto M. Bálek 2000

↑ Letecký pohled na hradiště Velká skála. Foto M. Bálek 2000

plně *archeologizován, nenese žádné stopy po zástavbě v podobě zbytků zdiva. Ve stěnách novodobých amatérských výkopů bylo možno v minulosti pozorovat *mazanici, což by mohlo evokovat spíše dřevěné konstrukce staveb. Na severovýchodní straně se nachází částečně zanesený vnější šijový příkop (E) o šířce přibližně 9 m, který byl porušen zřízením polní cesty na konci vesnice. Kdy hrádek vznikl a jak vypadal uspořádání jeho stavebních částí, není

prozatím známo – světlo by do této problematiky mohl vnést pouze systematický *archeologický výzkum. Obě části hrádku, včetně *opevnění a jižního svahu, jsou dnes zatravněny, západní svah a severní část je převážně zalesněna. [ak]

Literatura: Nekuda – Unger 1981; Plaček 2001.

↑ Údolí řeky Oslavy s torzem hradební zdi zříceniny hradu Levnov vysoko na skalnaté ostrožně. Foto A. Knechtová 1998

Okolí:

(1) Senorady (BO), hradiště Velká skála: N 49°8'10.97", E 16°14'56.28" (1,3 km).

(2) Ketkovice (BO), zřícenina hradu Levnov (Ketkovický hrad): N 49°8'21.30", E 16°14'26.98" (1,5 km).

(3) Kuroslepy (TR), zřícenina hradu Kraví hora: N 49°8'21.08", E 16°13'46.90" (1,7 km).

(4) Mohelno (TR), pravěké a raně středověké hradiště Skřipina: N 49°8'25.25", E 16°12'15.47" (3,1 km).